

1. ΕΡΝΤΟΓΑΝ ΜΕ ΠΟΙΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ;

Μέσο: ..... ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...06/06/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: ...06/06/2022

Σελίδα: 10

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ερντογάν: με ποιο σχέδιο τον αντιμετωπίζουμε;

Ο ι ελληνοτουρκικές σχέσεις έχουν μπει σε πορεία ταχείας διολίσθησης σε κατάσταση ακραίας αντιπαράθεσης, που σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις μπορεί να φθάσει και σε θερμό επεισόδιο. Κάποιοι το βλέπουν να έρχεται (ίσως γιατί τώρα να το επιδιώκει και ο Πρόεδρος Ερντογάν λόγω επικείμενων εκλογών ή και για την αναβολή τους). Η ευθύνη βέβαια γι' αυτή την εξόχως δυστοπική εξέλιξη ανήκει στην Τουρκία, στη ρητορική και τις πράξεις της (υπερπητήσεις κ.λπ.). Η Ελλάδα αντιδρά με τα δικά της επιχειρήματα επιδιώκοντας ταυτόχρονα την ευρεία καταδίκη από τη διεθνή κοινότητα της τουρκικής επιθετικότητας. Αναγκαία όλα αυτά. Αλλά από μόνα τους δεν οδηγούν σε πρακτικά αποτελέσματα. Αν βλέπουμε ότι το θερμό καλοκαίρι/επεισόδιο έρχεται, υπάρχει κάποιο πολιτικό σχέδιο (πέρα από τις δηλώσεις, καταδίκες κ.λπ.) για την αποτροπή του; Αυτό είναι το μείζον ερώτημα. Πολύ περισσότερο που όπως διαπίστωσα σε πρόσφατη συνάντησή μου εκτός Ελλάδος σύσσωμη η διεθνής κοινότητα λέγει: «Βρείτε τα με διαπραγματεύσεις με βάση το διεθνές δίκαιο».

Η τρέχουσα ένταση έχει ως αφετηρία δύο σύνδρομα: ένα έντονο προσωπικό στοιχείο. Ο Ερντογάν είναι αυταρχικός ισχυρός ηγέτης, ένας πολιτικός νταής (strongman), που όπως αναλύει ο Γκίντεον Ράχμαν στο τελευταίο του βιβλίο (G. Rachman, The Age of the Strongman, 2022) δεν μπορεί να δεχθεί ότι κάποιος άλλος είναι «υψηλότερος απ' αυτόν», ικανότερος και επιδραστικότερος στη διεθνή σκηνή, πολύ περισσότερο στις Ηνωμένες Πολιτείες. Και ο έλληνας Πρωθυπουργός πιστοποίησε με την επίσκεψή του στην Ουάσιγκτον ότι έχει όλα αυτά τα στοιχεία. Εάν δε, ως νταής, έχει και την αίσθηση ότι ο άλλος ηγέτης δεν τήρησε κάποια (υποτιθέμενη) συμφωνία μαζί του, τότε το προσωπικό στοιχείο καθίσταται κυρίαρχο και εκδηλώνεται ως ανεξέλεγκτη οργή. Αυτή είναι η προσωπική διάσταση που δεν μπορεί να υποτιμάται, είτε πρόκειται για τον Βλαντίμιρ Πούτιν είτε για τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν.

Υ πάρχει όμως και θεσμική, πολιτική πτυχή. Ο Ερντογάν εμφανώς πιστεύει ότι η Τουρκία είναι η ισχυρότερη κυρίαρχη δύναμη στην περιοχή. Και παρά ταύτα δεν λαμβάνεται πολύ σοβαρά υπόψη κυρίως από τις ΗΠΑ/Δύση. Πολύ περισσότερο: οι ΗΠΑ εξοπλίζουν την Ελλάδα (με F-35) και χειροκροτούν τον έλληνα Πρωθυπουργό όταν τους λέει δημοσίως να μην εγκρίνουν εξοπλισμούς στην Τουρκία (αν και δεν ανέφερε τη λέξη Τουρκία). Έτσι για τον Ερντογάν η Ελλάδα προσλαμβάνεται και πάλι ως η αιχμή των δυνάμεων εκείνων της Δύσης που βυσοδομούν, στρέφονται εναντίον της Τουρκίας. Το κλασικό σύνδρομο που κατατρώει την Τουρκία. Έχουμε να κάνουμε με ένα αυταρχικό καθεστώς αναθεωρητικής λογικής και έναν αυταρχικό ηγέτη χωρίς καν την ισχυρή προοπτική να προκύψει μετά τις εκλογές μια ευνοϊκότερη κατάσταση. Το αντίθετο ίσως. Όπως γράφει ο D. Bechen στο τελευταίο βιβλίο του «ο Ερντογανισμός θα συνεχισθεί για πάρα πολύ» (Turkey Under Erdogan, 2022). Το πώς χειρίζεσαι έναν strongman, έναν νταή (Πούτιν, Ερντογάν) είναι ένα τεράστιο ερώτημα με το οποίο βρίσκεται τώρα αντιμέτωπη όλη η Δύση. Πάντως, στην περίπτωση της Τουρκίας όχι με το να πλειοδοτήσουμε στη λογική Ερντογάν της ακραίας ρητορικής αντιπαράθεσης ενώ βλέπουμε ήδη την άβυσσο κάτω. Χρειάζεται πολιτικό σχέδιο, όχι κορόνες «για αποφασιστικά κτυπήματα» και άλλα συναφή. Με σχέδιο μέσω και ΕΕ – που μπορεί να υπάρξει – και όχι απλώς και μόνο με λεκτικές καταδίκες άνευ αντικρίσματος μπορούμε και πρέπει να ανακόψουμε την επικίνδυνη αυτή λογική και πορεία προς θερμή αντιπαράθεση. Και τέτοιο πολιτικό σχέδιο φοβάμαι ότι δεν υπάρχει...

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακείμιδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ. Τελευταίο βιβλίο του: Επιτεύγματα και Στρατηγικά Λάθη της Εξωτερικής Πολιτικής της Μεταπολίτευσης (Θεμέλιο)